

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВДЕННО-СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

29.07.2025

м. Дніпро

№54/87-р/к

Справа № 54/67-25

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Петрівською селищною радою [інформація, доступ до якої обмежено] рішенням від 12.07.2024 № 4945/8 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку» (Додаток 1), яке набрало чинності з 01.01.2025 і діє впродовж 2025 року, встановлені різні розміри ставок із сплати земельного податку для юридичних та фізичних осіб за земельні ділянки однакового цільового призначення.

За результатами розгляду адміністративною колегією Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України справи № 54/67-25 такі дії Петрівської селищної ради [інформація, доступ до якої обмежено], визнано антиконкурентними діями органу місцевого самоврядування, внаслідок яких окремим групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі умови діяльності порівняно з конкурентами, що є порушенням абзацу восьмої частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Петрівську селищну раду [інформація, доступ до якої обмежено] зобов'язано припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції у двомісячний строк з дня його одержання.

Адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), розглянувши матеріали справи №54/67-25 про порушення Петрівською селищною радою [інформація, доступ до якої обмежено] законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, абзацом восьмим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання з попередніми висновками Відділу досліджень і розслідувань в Запорізькій області Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 10.07.2025 №54-03/194-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) Південно-східним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) з метою виконання завдань, визначених Законом

України «Про Антимонопольний комітет України», здійснено державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції органами місцевого самоврядування у Кіровоградській області в частині прийняття управлінських рішень, які можуть вплинути на конкуренцію, зокрема, Петрівською селищною радою [інформація, доступ до якої обмежено] при прийнятті рішення від 12.07.2024 № 4945/8 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку», яке діє з 01 січня 2025 року та яким встановлені різні розміри ставок земельного податку для юридичних та фізичних осіб.

- (2) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 24.06.2025 № 54/68-рп/к «Про початок розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції» (далі – Розпорядження від 24.06.2025 № 54/68-рп/к) розпочато розгляд справи № 54/67-25 за ознаками вчинення Петрівською селищною радою Олександрійського району Кіровоградської області порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, абзацом восьмим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, шляхом вчинення дій, внаслідок яких окремим групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі умови діяльності порівняно з конкурентами.
- (3) Копію Розпорядження від 24.06.2025 № 54/68-рп/к направлено Відділенням на адресу Петрівської селищної ради [інформація, доступ до якої обмежено] (за місцезнаходженням органу місцевого самоврядування: [інформація, доступ до якої обмежено]) - листом від 24.06.2025 № 54-02/2677е, який вручено 03.07.2025, згідно з рекомендованим повідомленням про вручення поштового відправлення за № 0601162580519.
- (4) Листами від 11.07.2025 №54-02/2934е та №54-02/2935е Петрівській селищній раді [інформація, доступ до якої обмежено] направлено копію подання з попередніми висновками від 10.07.2024 №54-03/194-П у справі №54/67-25 (згідно з рекомендованим повідомленням про вручення поштового відправлення за № 0601169209948), які отримані 17.07.2025.
- (5) Листом від 23.07.2025 № 01.1-21/2863/2 Петрівська селищна рада [інформація, доступ до якої обмежено] надала Відділенню відповідь на подання з попередніми висновками від 10.07.2025 №54-03/194-П.

2. Відповідач

- (6) Петрівська селищна рада [інформація, доступ до якої обмежено] (місцезнаходження: [інформація, доступ до якої обмежено], ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено]) (далі – Петрівська селищна рада).
- (7) Згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, Петрівська селищна рада є юридичною особою із організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування. Основним видом економічної діяльності якої є – «[інформація, доступ до якої обмежено]» (код КВЕД [інформація, доступ до якої обмежено]).
- (8) Згідно із частиною першою статті 6 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі – Закон), первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села, селища, міста.
- (9) Відповідно до частини другої статті 6 Закону, територіальні громади в порядку, встановленому законом, можуть об'єднуватися в одну сільську, селищну, міську територіальну громаду, утворювати єдині органи місцевого самоврядування та обирати відповідно сільського, селищного, міського голову.

- (10) Відповідно до частини першої статті 10 Закону, сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- (11) Згідно із частиною п'ятою статті 16 Закону, від імені та в інтересах територіальних громад права суб'єкта комунальної власності здійснюють відповідні ради.
- (12) Таким чином, Петрівська селищна рада є органом місцевого самоврядування, що представляє Петрівську селищну територіальну громаду у [інформація, доступ до якої обмежено] з адміністративним центром у [інформація, доступ до якої обмежено], здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, а також здійснює права суб'єкта комунальної власності.
- (13) Петрівська селищна територіальна громада утворена у 2020 році, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України № 716-р від 12 червня 2020 року «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Кіровоградської області».
- (14) До Петрівської селищної територіальної громади входять: [інформація, доступ до якої обмежено].
- (15) Відповідно до постанови Верховної ради України «Про перейменування окремих населених пунктів та районів» від 19.09.2024 № 3984-IX селище Балахівка [інформація, доступ до якої обмежено] перейменоване на селище Інгuleцьке з 26.09.2024.
- (16) Як орган місцевого самоврядування, Петрівська селищна рада є суб'єктом відносин, що регулюються також законодавством про захист економічної конкуренції.

3. Правова кваліфікація дій Відповідача

3.1. Нормативно-правове регулювання питання відносин у сфері встановлення ставок зі сплати земельного податку

- (17) Статтею 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (18) Повноваження органів місцевого самоврядування та виконавчих органів рад визначено Законом.
- (19) Частиною третьою статті 24 Закону передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- (20) Відповідно до пункту 24 частини першої статті 26 Закону виключною компетенцією сільських, селищних, міських рад зокрема, є питання щодо встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України.
- (21) Також статтею 69 Закону передбачено, що органи місцевого самоврядування відповідно до Податкового кодексу України встановлюють місцеві податки і збори. Місцеві податки і збори зараховуються до відповідних місцевих бюджетів у порядку, встановленому Бюджетним кодексом України з урахуванням особливостей, визначених Податковим кодексом України.

- (22) Податкове законодавство України ґрунтується, зокрема, на таких принципах:
- рівності усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації – забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу (підпункт 4.1.2 пункту 4.1 статті 4 Податкового кодексу України);
 - нейтральності оподаткування – установа податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків (підпункт 4.1.8 пункту 4.1 статті 4 Податкового кодексу України).
- (23) Згідно зі статтею 10 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) до місцевих податків належить, зокрема, податок на майно.
- (24) Відповідно до статті 265 ПКУ податок на майно складається з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортного податку та **плати за землю**.
- (25) Згідно з пунктом 12.3 статті 12 ПКУ, сільські, селищні, міські ради в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків та зборів та податкових пільг зі сплати місцевих податків і зборів до 15 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування встановлюваних місцевих податків та/або зборів, та про внесення змін до таких рішень.
- (26) Відповідно до статті 15 ПКУ, платниками податків визнаються **фізичні особи** (резиденти і нерезиденти України), **юридичні особи** (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, **які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність** (операції), що є об'єктом оподаткування згідно з цим Кодексом або податковими законами, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів згідно з цим Кодексом.
- (27) Згідно зі статтею 206 Земельного кодексу України, використання землі в Україні є платним. Об'єктом плати за землю є земельна ділянка.
- (28) Верховна Рада Автономної Республіки Крим та органи місцевого самоврядування встановлюють ставки плати за землю та пільги щодо земельного податку, що сплачується на відповідній території, як передбачено пунктом 284.1 статті 284 ПКУ.
- (29) **Платою за землю** визначено обов'язковий платіж у складі податку на майно, що справляється **у формі земельного податку** або орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності (підпункт 14.1.147 пункту 14.1 статті 14 ПКУ).
- (30) Відповідно до статті 269 ПКУ платниками плати за землю є:
- платники земельного податку - власники земельних ділянок, земельних часток (паїв); землекористувачі, яким відповідно до закону надані у користування земельні ділянки державної та комунальної власності на правах постійного користування;
 - платники орендної плати - землекористувачі (орендарі) земельних ділянок державної та комунальної власності на умовах оренди.
- (31) Податковим кодексом України визначено певні межі встановлення розміру ставки плати за землю.
- (32) Статтею 274 ПКУ визначено, що ставка податку за земельні ділянки, у тому числі право на які фізичні особи мають як власники земельних часток (паїв), нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3 відсотків від їх нормативної грошової оцінки, для земель загального користування - не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для лісових земель - не більше 0,1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки.

- (33) Ставка податку встановлюється у розмірі не більше 12 відсотків від їх нормативної грошової оцінки за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форми власності).
- (34) В статті 277 ПКУ визначено, що ставка податку за земельні ділянки, у тому числі право на які фізичні особи мають як власники земельних часток (паїв), нормативну грошову оцінку яких не проведено, розташовані за межами населених пунктів або в межах населених пунктів, встановлюється у розмірі не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області, для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області, а для лісових земель - не більше 0,1 відсотка від нормативної грошової оцінки площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області.
- (35) Статтею 50 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ) регламентовано право фізичної особи на здійснення підприємницької діяльності, положеннями якої визначено, що право на здійснення підприємницької діяльності, яку не заборонено законом, має фізична особа з повною цивільною дієздатністю.
- (36) Згідно зі статтею 51 ЦКУ, до підприємницької діяльності фізичних осіб застосовуються нормативно-правові акти, що регулюють підприємницьку діяльність юридичних осіб, якщо інше не встановлено законом або не впливає із суті відносин.
- (37) Законодавство передбачає здійснення фізичною особою господарської діяльності як самозайнятою особою: фізичною особою - підприємцем або особою, яка провадить незалежну професійну діяльність (за умови, що така особа не є працівником або фізичною особою - підприємцем та використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб).
- (38) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зокрема, суб'єктом господарювання є юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність.
- (39) Отже, фізичні особи при здійсненні господарської діяльності, так само, як і юридичні особи, мають право наймати працівників, зобов'язані у передбачених законом випадках одержати ліцензію на здійснення певних видів діяльності, сплачувати податки та інші обов'язкові платежі, вести облік результатів своєї підприємницької діяльності тощо.
- (40) На відміну від юридичних осіб фізичні особи-підприємці діють без установчих документів та обов'язкового формування статутного капіталу. Фізична особа, що здійснює господарську діяльність, є одночасно і власником бізнесу, і органом управління ним, а також може здійснювати підприємницьку діяльність без залучення найманої праці.
- (41) *З огляду на вищевикладене, фізичні особи - підприємці прирівняні до юридичних осіб та охоплюються спільним поняттям «суб'єкт господарювання» та є конкурентами (учасниками) на певному ринку. Вони наділені таким же обсягом цивільних прав та обов'язків, що їх мають юридичні особи при здійсненні своєї підприємницької діяльності.*

3.2. Антиконтурентні дії Відповідача

- (42) Відділенням при здійсненні державного контролю за дотриманням Петрівською селищною радою законодавства про захист економічної конкуренції при встановленні ставок земельного податку, для юридичних осіб та фізичних осіб (в тому числі фізичних осіб-підприємців), чинних на території Петрівської селищної територіальної

громади в період 2025 року, надіслано лист від 31.03.2025 № 54-02/1281е, на який листом від 21.04.2025 № 01.1-26/1554/2 Петрівська селищна рада надала запитувану Відділенням інформацію та копію рішення селищної ради від 12.07.2024 №4945/8 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку», яке набрало чинності з 01.01.2025 та яким встановлені для юридичних і фізичних осіб розміри ставок земельного податку на 2025 рік (далі – Рішення від 12.07.2024 №4945/8). Аналізом наданої інформації встановлено таке.

- (43) Петрівською селищною радою рішенням «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку» від 12.07.2024 № 4945/8 затверджені ставки земельного податку, для юридичних осіб та фізичних осіб (в тому числі фізичних осіб-підприємців) на території Петрівської селищної територіальної громади, що введені в дію з 01.01.2025 та є чинними впродовж 2025 року.
- (44) Згідно із Рішенням Петрівської селищної ради від 12.07.2024 № 4945/8 (Додаток 1) встановлено ставки земельного податку на території Петрівської селищної територіальної громади ([інформація, доступ до якої обмежено]).
- (45) Розміри ставок земельного податку, зазначені в Додатку 1 до Рішення від 12.07.2024 № 4945/8, встановлено на:
- земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місця знаходження),
 - земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено.
- (46) За результатами проведеного аналізу Рішення від 12.07.2024 № 4945/8 Відділенням встановлено, що **Петрівською селищною радою** згідно із Додатком 1 до Рішення від 12.07.2024 № 4945/8 встановлено **різні ставки земельного податку** для юридичних осіб та для фізичних осіб в межах одного виду цільового призначення земель та однієї групи земельних ділянок [земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місця знаходження); земельних ділянок за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено].
- (47) Зазначене стосується земельних ділянок з цільовим призначенням: «01. Земельні ділянки сільськогосподарського призначення», «02. Земельні ділянки житлової забудови», «07. Земельні ділянки рекреаційного призначення», (дивись таблицю 1):

Таблиця 1

Вид цільового призначення земель		Ставки земельного податку (відсотків від нормативної грошової оцінки)			
		За земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження)		За земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено	
Код	Найменування	для юридичних осіб	для фізичних осіб	для юридичних осіб	для фізичних осіб
01	Земельні ділянки сільськогосподарського призначення	х	х	х	х
01.01	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	1,000	1,000	2,000	1,500
01.02	Для ведення фермерського господарства	1,000	1,000	2,000	1,500
01.03	Для ведення особистого селянського господарства	1,000	1,000	2,000	1,500
01.04	Для ведення підсобного сільського господарства	1,000	1,000	2,000	1,500
01.05	Для індивідуального садівництва	1,000	1,000	5,000	1,000

01.06	Для колективного садівництва	1,000	1,000	5,000	1,000
01.07	Для городництва	1,000	1,000	2,000	1,500
01.08	Для сінокосіння і випасання худоби	1,000	1,000	2,000	1,500
01.09	Для дослідних і навчальних цілей	1,000	1,000	2,000	1,500
01.10	Для пропаганди передового досвіду ведення сільського господарства	1,000	1,000	2,000	1,500
01.11	Для надання послуг у сільському господарстві	1,000	1,000	2,000	1,500
01.12	Для розміщення інфраструктури оптових ринків сільськогосподарської продукції	1,000	1,000	2,000	1,500
01.13	Для іншого сільськогосподарського призначення	1,000	1,000	2,000	1,500
01.14	Для цілей підрозділів 01.01-01.13, 01.15-01.19 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	1,000	1,000	2,000	1,500
01.16	Земельні ділянки під полезахисними лісовими смугами	1,000	1,000	2,000	1,500
01.17	Земельні ділянки запасу (земельні ділянки, які не надані у власність або користування громадянами чи юридичними особами)	1,000	1,000	2,000	1,500
01.18	Земельні ділянки загального користування, які використовуються як польові дороги, прогони	1,000	1,000	2,000	1,500
02	Земельні ділянки житлової забудови	x	x	x	x
02.01	Для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка)	1,000	0,200	2,000	0,200
02.02	Для колективного житлового будівництва	1,000	0,200	2,000	0,200
02.03	Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку	1,000	0,200	2,000	0,200
02.04	Для будівництва і обслуговування будівель тимчасового проживання	1,000	0,200	2,000	0,200
02.05	Для будівництва індивідуальних гаражів	3,000	2,000	3,000	2,000
02.06	Для колективного гаражного будівництва	3,000	2,000	3,000	2,000
02.07	Для іншої житлової забудови	1,000	0,200	2,000	0,200
02.08	Для цілей підрозділів 02.01-02.07, 02.09-02.12 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	1,000	0,200	2,000	0,200
07	Земельні ділянки рекреаційного призначення	x	x	x	x
07.03	Для індивідуального дачного будівництва	1,000	0,200	2,000	0,200
07.04	Для колективного дачного будівництва	1,000	0,200	2,000	0,200

(48) Як вбачається з даних вищенаведеної таблиці 1, Петрівською селищною радою Рішенням від 12.07.2024 № 4945/8 (Додаток 1) встановлено різні розміри ставок земельного податку в залежності від правового статусу власника земельної ділянки (фізична або юридична особа):

- за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, за кодами:

02.01 - 02.04, 02.07, 02.08, 07.03, 07.04: для юридичних осіб – 1,000%, для фізичних осіб – 0,200%;

02.05, 02.06: для юридичних осіб – 3,000%, для фізичних осіб – 2,000%;

- за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено, за кодами:

01.01 - 01.04, 01.07 - 01.14, 01.16 - 01.18: для юридичних осіб – 2,000%, для фізичних осіб – 1,500%;

01.05, 01.06: для юридичних осіб – 5,000%, для фізичних осіб – 1,000%;

02.01 - 02.04, 02.07, 02.08, 07.03, 07.04: для юридичних осіб – 2,000%, для фізичних осіб – 0,200%;

02.05, 02.06: для юридичних осіб – 3,000%, для фізичних осіб – 2,000%.

- (49) За інформацією ГУ ДПС у Кіровоградській області (лист від 16.05.2025 № 2744/5/11-28-24-02-05):
- земельний податок за земельні ділянки, що розташовані в адміністративно-територіальних межах Петрівської селищної територіальної громади за вищевказаними кодами Класифікатора видів цільового призначення земельних ділянок у 2024 році сплачували такі суб'єкти господарювання:
 - **за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено:**
за кодом 02.01 «Для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка)»:
 - ПСП «ЗАРІЧНЕ» (ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено]);
 - КП «ЖВК «ДОР» (ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено]);
 - ТОВ «ДОБРИВА УКРАЇНИ» (ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено]);
 - за кодом 02.03 «Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку»:
 - ПЕТРІВСЬКИЙ ККП (ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено]);
 - БАЛАХІВСЬКА ЖКК (ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено]).
 - **за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких не проведено:**
за кодом 01.01 «Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва»:
 - ТОВ «АГРО-ПАРК 31» (ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено]);
 - за кодом 01.18 «Земельні ділянки загального користування, які використовуються як польові дороги, прогони»:
 - МПП «ВИБІР» (ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено]);
 - за кодом 02.03 «Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку»:
 - ПЕТРІВСЬКИЙ ККП (ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено]);
 - суб'єкти господарювання, які б сплачували у 2024 році земельний податок за кодами Класифікатора видів цільового призначення земельних ділянок: за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження), за кодами: 02.02, 02.04 - 02.08, 07.03, 07.04 та за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких не проведено, за кодами: 01.02 - 01.14, 01.16, 01.17, 02.01, 02.02, 02.04 - 02.08, 07.03, 07.04, відсутні.
- (50) Разом з тим, законодавством не встановлено обмежень та заборон щодо придбання та використання фізичними та юридичними особами земельних ділянок для здійснення певної підприємницької діяльності з використанням таких ділянок.
- (51) При цьому, у Відділення наявна інформація ГУ ДПС у Кіровоградській області (що надана листом від 16.05.2025 № 2744/5/11-28-24-02-05) щодо переліку фізичних та юридичних осіб, які у 2024 році сплачували земельний податок до місцевого бюджету Петрівської селищної ради (із зазначенням назви суб'єкта господарювання, ідентифікаційного коду юридичної особи, РНОКПП, КВЕД, суми сплаченого податку).
- (52) Так, наприклад за 2024 рік до місцевого бюджету Петрівської селищної ради сплачено податок:
- за кодом бюджетної класифікації 18010700 «Земельний податок з фізичних осіб» [інформація, доступ до якої обмежено] фізичними особами на загальну суму [інформація, доступ до якої обмежено] грн;

- за кодом бюджетної класифікації 18010500 «Земельний податок з юридичних осіб» [інформація, доступ до якої обмежено] юридичними особами на загальну суму [інформація, доступ до якої обмежено] грн.
- (53) Також за даними вказаного вище переліку юридичних та фізичних осіб, основними видами економічної діяльності (КВЕД) платників, зокрема є:
- 01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур – **19** суб'єктів господарювання;
 - 01.25 Вирощування ягід, горіхів, інших плодових дерев і чагарників – **1** суб'єкт господарювання;
 - 02.10 Лісівництво та інша діяльність у лісовому господарстві – **2** суб'єкти господарювання;
 - 07.10 Добування залізних руд – **3** суб'єкти господарювання;
 - 07.29 Добування руд інших кольорових металів – **1** суб'єкт господарювання;
 - 13.91 Виробництво трикотажного полотна – **1** суб'єкт господарювання;
 - 36.00 Забір очищення та постачання води – **1** суб'єкт господарювання;
 - 46.12 Діяльність посередників у торгівлі паливом, рудами, металами та промисловими хімічними речовинами – **1** суб'єкт господарювання;
 - 46.71 Оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами – **1** суб'єкт господарювання;
 - 52.10 Складське господарство – **1** суб'єкт господарювання;
 - 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна – **4** суб'єкта господарювання.
- (54) Тобто, вступ на товарні ринки в територіальних межах Петрівської селищної ради для суб'єктів господарювання, є відкритим та потенційно конкурентним.
- (55) Слід зазначити, що законодавством не встановлено обмежень та заборон щодо набуття у власність юридичними особами та фізичними особами земельних ділянок та подальшого використання таких ділянок при здійсненні підприємницької діяльності.
- (56) Законодавство передбачає здійснення фізичною особою господарської діяльності як самозайнятою особою: фізичною особою-підприємцем або особою, яка провадить незалежну професійну діяльність (за умови, що така особа не є працівником або фізичною особою - підприємцем та використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб).
- (57) Згідно зі статтею 51 ЦКУ до підприємницької діяльності фізичних осіб застосовуються нормативно-правові акти, що регулюють підприємницьку діяльність юридичних осіб, якщо інше не встановлено законом або не впливає із суті відносин.
- (58) Це означає, що фізичні особи, які здійснюють підприємницьку діяльність прирівняні у правовому статусі до юридичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності. Вони наділені таким же обсягом цивільних прав та обов'язків, що їх мають юридичні особи при здійсненні своєї підприємницької діяльності.
- (59) На відміну від юридичних осіб, фізичні особи, які здійснюють підприємницьку діяльність, діють без установчих документів та обов'язкового формування статутного капіталу. Фізична особа може бути одночасно і власником бізнесу, і органом управління ним, а також може здійснювати підприємницьку діяльність без залучення найманої праці.
- (60) Отже, юридичні та фізичні особи, які будуть здійснювати господарську діяльність в адміністративно-територіальних межах Петрівської селищної територіальної громади та сплачуватимуть земельний податок за різними ставками в межах одного виду цільового призначення земель та однієї групи земельних ділянок по кодах Класифікатора видів цільового призначення земельних ділянок: *за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження) за*

кодами: 02.01 - 02.08, 07.03, 07.04 та за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких не проведено, за кодами: 01.01 - 01.14, 01.16 - 01.18, 02.01 - 02.08, 07.03, 07.04, встановленими Рішенням від 12.07.2024 № 4945/8 (Додаток 1), вважалися б учасниками одного (певного) товарного ринку, що діють в одних територіальних межах. Тобто, такі фізичні та юридичні особи будуть конкурентами на певних товарних ринках.

- (61) Коли суб'єкти господарювання є конкурентами на будь-якому з товарних ринків, то сума сплаченого земельного податку, у разі встановлення для фізичних осіб (фізичних осіб-підприємців) та юридичних осіб різних ставок, може призвести до створення нерівних умов у конкуренції суб'єктам господарювання, оскільки такі дії сприяють збільшенню адміністративних витрат, зокрема пов'язаних із сплатою земельного податку, а відтак зменшенню рівня прибутковості такого суб'єкта господарювання. Отже, у даному випадку такі суб'єкти господарської діяльності будуть знаходитися у нерівних конкурентних умовах.
- (62) Крім того, враховуючи вищевикладене, окремі суб'єкти господарювання, здобувають переваги над іншими не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх ринкових факторів, одним з яких є вплив органу місцевого самоврядування (в даному випадку - прийняття Петрівською селищною радою Рішення від 12.07.2024 № 4945/8 з Додатком 1).
- (63) Враховуючи вищевикладене, дії Петрівської селищної ради, у вигляді прийняття рішення від 12.07.2024 № 4945/8 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку» (Додаток 1), яким встановлено для юридичних та фізичних осіб різні розміри ставок земельного податку в межах однакового цільового призначення земельних ділянок по кодах Класифікатора видів цільового призначення земельних ділянок: за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження) за кодами: 02.01 - 02.08, 07.03, 07.04 та за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких не проведено, за кодами: 01.01 - 01.14, 01.16 - 01.18, 02.01 - 02.08, 07.03, 07.04, можуть призвести до нерівності ринкової позиції суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на одному товарному ринку, та може мати негативні наслідки для конкуренції.

3.3. Негативний вплив на конкуренцію

- (64) Згідно із частиною третьою статті 18 Господарського кодексу України (далі – ГКУ) органам державної влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності, чи запроваджують обмеження на ринку, не передбачене законодавством. Законом можуть бути встановлені винятки з цього правила з метою забезпечення національної безпеки, оборони чи інших загальносуспільних інтересів.
- (65) Статтею 25 ГКУ передбачено:
- органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції. У разі порушення цієї вимоги органи державної влади, до повноважень яких належить контроль та нагляд за додержанням антимонопольно-конкурентного законодавства, а також суб'єкти господарювання можуть оспорювати такі акти в установленому законом порядку;
 - уповноважені органи державної влади і органи місцевого самоврядування повинні здійснювати аналіз стану ринку і рівня конкуренції на ньому і вживати передбачених законом заходів щодо упорядкування конкуренції суб'єктів господарювання.
- (66) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами

господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

- (67) Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб'єктів господарювання, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування та органами адміністративно-господарського управління та контролю.
- (68) Згідно із частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», суб'єкти господарювання, органи влади, **органи місцевого самоврядування**, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю **зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію**.
- (69) Відповідно до статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», до повноважень виконавчих органів селищних, сільських, міських рад відноситься, в тому числі, організація місцевих ринків, ярмарків, сприяння розвитку всіх форм торгівлі.
- (70) Виходячи з наведених законодавчих норм, виконання органами влади зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов, за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами повинно відбуватися завдяки саме власним досягненням, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- (71) Так, статтею 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» встановлюється перелік заборон, зокрема, на дії органів місцевого самоврядування, які можуть обмежувати конкуренцію на товарних ринках.
- (72) Абзацом восьмим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, зокрема, визнається дія, внаслідок якої окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі чи дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.
- (73) Відповідно до приписів конкурентного законодавства, несприятливі умови діяльності суб'єктів господарювання передбачають виникнення у суб'єктів господарювання додаткових непотрібних витрат, або витрат (зменшення обсягів реалізації товару, рівня прибутковості тощо), які були неможливі за звичайних умов ведення господарської діяльності.
- (74) Також, відповідно до приписів конкурентного законодавства, під спотворенням конкуренції розуміється настання (можливість настання) необґрунтованих змін у можливостях учасників ринку конкурувати між собою на ринку. При цьому, окремі суб'єкти господарювання здобувають переваги над іншими не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх ринкових факторів, одним із яких і є вплив державних органів. На відміну від усунення чи обмеження конкуренції, які супроводжуються структурними змінами на ринку, спотворення конкуренції не впливає на структуру ринку – вона може залишатися незмінною і, на відміну від недопущення конкуренції, навіть формально конкурентною.
- (75) Отже, нормами законодавства про захист економічної конкуренції не допускається негативний вплив органів місцевого самоврядування чи інших адміністративних інституцій на конкуренцію.

- (76) Вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (77) Згідно з пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (78) При цьому варто зазначити, що встановлення органами Антимонопольного комітету України факту завдання шкоди конкуренції такими антиконкурентними діями (бездіяльністю) не є необхідним.
- (79) Достатнім є високий ступінь імовірності настання антиконкурентних наслідків за результатами конкретних управлінських рішень, дій (бездіяльності) органів місцевого самоврядування.
- (80) Враховуючи вищевикладене, дії Петрівської селищної ради щодо прийняття рішення від 12.07.2024 № 4945/8 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку» (Додаток 1), яке набрало чинності з 01.01.2025 і діє станом на 2025 рік, та яким встановлені різні розміри ставок із сплати земельного податку для юридичних та фізичних осіб за земельні ділянки однакового цільового призначення:
- за земельні ділянки нормативно грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження) по кодах Класифікатора видів цільового призначення земельних ділянок: 02.01 - 02.08, 07.03, 07.04;
 - за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено по кодах Класифікатора видів цільового призначення земельних ділянок: 01.01 - 01.14, 01.16 - 01.18, 02.01 - 02.08, 07.03, 07.04,
- є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 3 статті 50, абзацом восьмим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, шляхом вчинення дій, внаслідок яких окремим групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі умови діяльності порівняно з конкурентами.

4. Заперечення Відповідача та їх спростування

- (81) На подання з попередніми висновками від 10.07.2025 № 54-03/194-П у справі 54/67-25, яке було надіслано Відповідачу листом від 11.07.2025 №54-02/2934є, Петрівська селищна рада заперечень не надала.
- (82) Водночас, листом від 23.07.2025 №01.1-21/2863/2 Петрівська селищна рада повідомила про те, що:
- «<...> Петрівською селищною радою підготовлено проєкт рішення селищної ради щодо внесення змін до рішення від 12 липня 2024 року № 4945/8 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку», який передбачає приведення ставок у відповідність до вимог законодавства про захист економічної конкуренції. Проєкт рішення було включено до порядку денного п'ятдесять шостої сесії восьмого скликання селищної ради та винесено на голосування 06 травня 2025 року. Проте за результатами голосування депутатами не було набрано необхідної кількості голосів для його ухвалення. У зв'язку з цим, рішення, спрямоване на усунення виявленого порушення, не було прийнято. Разом з тим, селищна рада не відмовляється від намірів виконати вимогу Антимонопольного комітету України, про що свідчить повторне винесення відповідного проєкту рішення на чергове пленарне засідання ради, яке заплановане на 25 липня 2025 року. <...>».*

5. Остаточні висновки адміністративної колегії Відділення у справі

(83) Таким чином, доказами зібраними у справі № 54/67-25 доводиться, що дії Петрівської селищної ради, які полягали у прийнятті рішення від 12.07.2024 № 4945/8 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку» (Додаток 1), яке набрало чинності з 01.01.2025 і діє впродовж 2025 року, та яким для юридичних та фізичних осіб встановлені різні розміри ставок із сплати земельного податку за земельні ділянки однакового цільового призначення:

- за земельні ділянки нормативно грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження) по кодах Класифікатора видів цільового призначення земельних ділянок: 02.01 - 02.08, 07.03, 07.04;

- за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено по кодах Класифікатора видів цільового призначення земельних ділянок: 01.01 - 01.14, 01.16 - 01.18, 02.01 - 02.08, 07.03, 07.04,

є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50, абзацом восьмим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, шляхом вчинення дій, внаслідок яких окремим групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі умови діяльності порівняно з конкурентами.

Такі дії Відповідача заборонені відповідно до частини третьої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482, зі змінами та пунктом 4 розділу VIII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що Петрівська селищна рада [інформація, доступ до якої обмежено] (місцезнаходження юридичної особи: [інформація, доступ до якої обмежено], ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено]) своїми діями, які полягали у прийнятті рішення від 12.07.2024 № 4945/8 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку» (Додаток 1), яке набрало чинності з 01.01.2025 і діє впродовж 2025 року, та яким встановлені різні розміри ставок із сплати земельного податку для юридичних та фізичних осіб за земельні ділянки однакового цільового призначення:

- за земельні ділянки нормативно грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження) по кодах Класифікатора видів цільового призначення земельних ділянок: 02.01 - 02.08, 07.03, 07.04;

- за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено по кодах Класифікатора видів цільового призначення земельних ділянок: 01.01 - 01.14, 01.16 - 01.18, 02.01 - 02.08, 07.03, 07.04,

вчинила порушення, передбачене пунктом 3 статті 50, абзацом восьмим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, шляхом вчинення дій, внаслідок яких окремим групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі умови діяльності порівняно з конкурентами.

2. Зобов'язати Петрівську селищну раду [інформація, доступ до якої обмежено] (місцезнаходження юридичної особи: [інформація, доступ до якої обмежено], ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено]) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене у пункті 1 резолютивної частини цього рішення у двомісячний строк з дня його одержання.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії

підпис

Лариса ГРЕЧАНА